

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 11 juni 1943 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till skogsstyrelsen m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1943/44 beräkna dels å nionde huvudtiteln under punkt 173 till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 71,000 kronor, under punkt 174 till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 10,500 kronor, under punkt 187 till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande ett anslag av 600,000 kronor samt under punkt 188 till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 700,000 kronor dels ock å elfte huvudtiteln under punkt 28 till Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 21 maj 1943 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 278, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att dels för skogsstyrelsen fastställa ny personalförteckning samt godkänna ändrad avlöningsstat ävensom för budgetåret 1943/44 under nionde huvudtiteln anvisa till avlöningar ett förslagsanslag av 107,000 kronor och till omkostnader ett förslagsanslag av 40,000 kronor dels ock för skogsvård m. m. för budgetåret 1943/44 under nionde huvudtiteln anvisa till skogsvårdens befrämjande ett anslag av 700,000 kronor, till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 800,000 kronor och till ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 304, av herr *Manner-skantz*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om inrättande vid skogsstyrelsen av en byråinspektörs-, en amanuens- och en skrivbiträdestjänst; att alltså ur personalförteckningen skall utgå 1 byråinspektör i lönegrad Eo 24; samt att anslaget till skogsstyrelsens avlöningar bestämmes till 83,000 kronor och till omkostnader 28,000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, får utskottet hänvisa till denna.

I skrivelse den 16 september 1942, varöver utlåtanden avgivits av statskontoret den 2 november 1942 och av allmänna lönenämnden den 10 november 1942, har skogsstyrelsen gjort framställning om anslag för budgetåret 1943/44 bland annat till avlöningar och omkostnader vid skogsstyrelsen samt till skogsvårdens befrämjande och till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.

I skrivelser den 10 oktober 1942 och den 3 mars 1943 har skogsstyrelsen gjort framställningar om anslag för budgetåret 1943/44 till ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. Yttranden ha avgivits, över förstnämnda skrivelse den 3 november 1942 av statens bränslekommission och över sistnämnda skrivelse den 12 mars 1943 av statskontoret.

Sedermera har skogsstyrelsen i skrivelse den 12 mars 1943 framlagt vissa förslag angående finansiering av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet samt reglering av löne- och anställningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare m. m. Över dessa förslag ha efter remiss utlåtanden avgivits av statskontoret, domänstyrelsen, riksräkenskapsverket, statens pensionsanstalt, allmänna lönenämnden, samtliga skogsvårdsstyrelser, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, länsjägmästareföreningen, Sveriges kommunaltjänstemannaförbund samt skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening. Härjämte ha 20 skogsvårdsstyrelseordförande eller ställföreträdare för dessa och 22 länsjägmästare i skrivelse den 30 mars 1943 avgivit ett särskilt yttrande i anledning av skogsstyrelsens förslag.

Skogsstyrelsen: Avlöningar.

Till avlöningar vid skogsstyrelsen har för budgetåret 1942/43 uppförts ett förslagsanslag av 71,000 kronor. Kungl. Maj:t har den 30 maj 1941, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1941/42, för skogsstyrelsen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren sid. 707), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	kronor 17,000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	» 6,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 40,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 8,000

Summa kronor 71,000.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte å riksstaten beräknas ett med 56,000 kronor till 127,000 kronor förhöjt avlöningsanslag.

Departementschefen har beträffande avlöningsanslaget anfört och föreslagit följande:

»Jag är ense med statskontoret och lönenämnden därom att, innan ytterligare erfarenhet vunnits rörande arbetsuppgifterna inom skogsstyrelsen, åter-

hållsamhet bör iakttagas med avseende å inrättandet av nya tjänster inom ämbetsverket. Med hänsyn härtill och på grund av nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga all möjlig sparsamhet kan jag ej för närvarande i annan utsträckning tillstyrka skogsstyrelsens förslag om inrättande av nya ordinarie och icke-ordinarie tjänster vid styrelsen än att medel böra beräknas för anställande av en byråinspektör i lönegrad Eo 24, en amanuens i lönegrad Eo 18 och ett skrivbiträde i lönegrad Eo 2. På byråinspektören bör närmast ankomma att utöva den direkta tillsynen över användningen av de medel, som ställts till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Jag förutsätter, att byråinspektören därutöver vid tjänsteresor till olika skogsvårdsstyrelser kommer att bispringa dessa med råd och anvisningar i olika frågor. Med hänsyn till sekreterarens hos styrelsen förhållandevis självständiga ställning med egen föredragningskyldighet torde denne befattningshavare hädanefter böra benämnas byrådirektör. I likhet med statskontoret och lönenämnden biträder jag förslaget, att skogsväggkonsulentens avlöning upptages å skogsstyrelsens avlöningsstat. På det skäl statskontoret anfört kan jag dock icke tillstyrka, att denna befattning nu förenas med pensionsrätt, utan densamma bör bibehållas såsom arvodesbefattning. Så länge tjänsten innehaves av nuvarande befattningshavare, torde arvodet (inklusive å befattningshavaren belöpande pensionsavdrag å extra ordinarie tjänst i domänstyrelsen) böra utgå med 12,000 kronor för år. För anställande av ytterligare extra arbetskraft hos styrelsen m. m. synes böra beräknas ett med 5,000 kronor förhöjt belopp. Frågan om upptagande av ett särskilt arvode åt överdirektörens ställföreträdare torde böra anstå tills vidare.

Anslagsposten avlöning till ordinarie tjänsteman bör med hänsyn till det anförda upptagas med oförändrat belopp, 17,000 kronor. Arvodesposten torde i anslutning till förslaget om upptagande av skogsväggkonsulentens avlöning å skogsstyrelsens stat böra höjas med 12,000 kronor till 18,000 kronor. På grund av de av mig tillstyrkta förslagen om inrättande av en byråinspektörs-, en amanuens- och en skrivbiträdestjänst samt höjning av beloppet för tillfällig arbetskraft bör för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas ett ökat belopp av $(8,000 + 5,600 + 2,400 + 5,000 =)$ 21,000 kronor. Posten synes alltså böra bestämmas till $(40,000 + 21,000 =)$ 61,000 kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra beräknas 11,000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle skogsstyrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår uppgå till sammanlagt $(17,000 + 18,000 + 61,000 + 11,000 =)$ 107,000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 36,000 kronor.

Ny personalförteckning för skogsstyrelsen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.»

Utskottet.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att, innan ytterligare erfarenhet vunnits rörande arbetsuppgifterna inom skogsstyrelsen, återhållsamhet bör iakttas med avseende på inrättandet av nya tjänster hos styrelsen. Emellertid kan utskottet icke ansluta sig till den i ärendet väckta motionen om att ingen som helst personalökning nu må komma till stånd. Enligt vad utskottet funnit synes den av departementschefen förordade förstärkningen av styrelsens arbetskrafter kunna vara erforderlig. Utskottet tillstyrker såsålunda att medel beräknas för anställande av en byråinspektör i lönegrad Eo 24, en amanuens i lönegrad Eo 18 och ett skrivbiträde i lönegrad Eo 2 samt för ytterligare extra arbetskraft ävensom för överflyttning på styrelsens avlöningsstat av den nuvarande arvodesbefattningen såsom skogsvägs-konsulent, till vilken avlöningen nu utgår från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. I anledning av förslaget att sekreteraren hos styrelsen i fortsättningen skall benämnas byrådirektör har inom utskottet uttalats viss tveksamhet angående lämpligheten härav, men utskottet har likväl icke ansett sig böra avstyrka denna omändring. Liksom departementschefen finner utskottet icke tillräcklig anledning föreligga att upptaga ett särskilt arvode åt överdirektörens ställföreträdare.

I enlighet med departementschefens anslagsberäkningar, som icke föranleda någon utskottets erinran, uppgår styrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår till sammanlagt 107,000 kronor, innebärande en anslagsökning med 36,000 kronor.

Skogsstyrelsen: Omkostnader.

Till omkostnader vid skogsstyrelsen är för budgetåret 1942/43 uppfört ett förslagsanslag av 10,500 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 april 1942 för skogsstyrelsen fastställt följande

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	5,000

Summa kronor 10,500.

Beträffande anslagsposten till expenser har föreskrivits, att följande belopp må tagas i anspråk för nedan nämnda ändamål.

Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	1,000
Övriga expenser, <i>högst</i>	»	4,000

Summa kronor 5,000.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att styrelsens omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett beräknat belopp av 46,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en anslagsökning med 35,500 kronor.

Departementschefen har beträffande omkostnadsanslaget anfört följande:

»Ett bifall till de av mig förut tillstyrkta förslagen om inrättande av en byråinspektörsbefattning vid skogsstyrelsen samt upptagande av skogsväggkonsulentens avlöning å styrelsens stat torde nödvändiggöra att för nästa budgetår beräknas förhöjda belopp såväl till reseersättningar som till övriga expenser vid styrelsen. I fråga om reseersättningar anser jag mig böra tillstyrka vad skogsstyrelsen föreslagit. För detta ändamål bör alltså upptagas ett belopp av 15,000 kronor. Beträffande övriga expenser synes höjningen däremot kunna något begränsas och posten sålunda upptagas till 7,500 kronor. I likhet med skogsstyrelsen finner jag det ur kostnadssynpunkt lämpligt, att vissa tryckningsarbeten för skogsvårdsstyrelserna, avseende bland annat blanketter och årsberättelser, ombesörjas av skogsstyrelsen. För detta ändamål torde ett belopp av 17,000 kronor få anses tillräckligt. Härigenom torde möjliggöras en nedsättning av de medelsbelopp, som böra ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Vad skogsstyrelsen föreslagit beträffande anslagsposterna sjukvård samt bränsle, lyse och vatten föranleder ingen erinran från min sida. Omkostnadsanslaget synes med hänsyn till det anförda för nästa budgetår böra upptagas till 40,000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning av 29,500 kronor. Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget.»

I anslutning till vad utskottet tillstyrkt beträffande skogsstyrelsens personaluppsättning anser sig utskottet böra biträda jämväl Kungl. Maj:ts förslag till omkostnadsstat för styrelsen. Den föreliggande motionen torde sålunda icke heller i denna del böra föranleda någon åtgärd.

Utskottet.

Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande.

Till skogsvårdens befrämjande är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 600,000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren sid. 712.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag måtte i förslaget till riksstat för nästa budgetår upptagas med ett beräknat belopp av 1,040,000 kronor.

Sedermera har skogsstyrelsen den 12 maj 1943 överlämnat en den 20 april 1943 dagtecknad av vissa tablåer åtföljd skrivelse från skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län angående dess ekonomiska ställning. Av skrivelsen framgår, att, då skogsvårdsstyrelsen icke haft några tillgängliga medel för sin verksamhet i kustlandet, styrelsen måst upptaga ett lån å 45,000 kronor. För verksamheten i lappmarken hade den 20 april 1943 funnits disponibla i runt tal 57,000 kronor. Skogsvårdsstyrelsen har förklarat sig nödsakad upptaga ytterligare lån och har härvid räknat med att den 1 augusti 1943 häfta i skuld med tillhopa 290,000 kronor, av vilket belopp 150,000 kronor avsåges skola användas för verksamheten i kustlandet och återstoden för verksamheten i

lappmarken. Skogsstyrelsen har uttalat, att styrelsen för egen del ännu icke kunnat taga ställning till det läge, vari skogsvårdsstyrelsens ekonomi befunne sig, och därav betingade åtgärder. Styrelsen hade emellertid för avsikt att närmare utreda frågan.

Det av skogsstyrelsen i skrivelsen den 12 mars 1943 framlagda förslaget inefattar i huvudsak ändrade bestämmelser *dels* om finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas utgifter *dels ock* beträffande anställnings- och avlöningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal.

Enligt skogsstyrelsens förslag avses för budgetåret 1943/44 skola anvisas *dels* till skogsvårdens befrämjande ett anslag av 1,040,000 kronor, *dels* till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 940,000 kronor *dels ock* till avlöningar under år 1944 till befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna ett förslagsanslag av 2,400,000 kronor.

Skogsstyrelsen har anmärkt, att genom de framlagda förslagen utredningen rörande finansieringen och löneförhållandena vid skogsvårdsstyrelserna endast delvis färdigställt. Sålunda återstode bland annat utredningar angående löne- och övriga anställningsvillkor för den fast anställda icke-ordinarie personalen och den extra personalen vid skogsvårdsstyrelserna, beträffande frågan om vilka allmänna normer, som borde uppställas för bestämmandet av antalet ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare i skilda löneställningar, samt rörande landets uppdelning i skogsvårdsstyrelseområden och distrikt m. m.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»De av skogsstyrelsen framlagda förslagen rörande skogsvårdsstyrelsernas finansiering samt löne- och anställningsförhållandena för personalen vid dessa styrelser innebära såsom framgår av det anförda icke en fullständig och slutgiltig lösning av ifrågakomna spörsmål. Sålunda återstår för skogsstyrelsen att utreda bland annat löne- och övriga anställningsvillkor för den icke-ordinarie personalen vid skogsvårdsstyrelserna, personalbehovet vid olika skogsvårdsstyrelser samt landets indelning i skogsvårdsstyrelseområden. De av skogsstyrelsen upprättade förslagen synas även vara i behov av viss överarbetning i anledning av de i yttrandena framförda erinringarna. Med hänsyn till det anförda torde ställningstagande till förslagen böra anstå i avbidan på att förberörda överarbetning ägt rum samt att i varje fall skogsstyrelsens förslag rörande den extra ordinarie personalens löne- och anställningsförhållanden slutförts.

I likhet med vad som framhållits i flera yttranden över skogsstyrelsens förslag finner jag det angeläget, att skogsvårdsstyrelserna vid utövandet av sin verksamhet lämnas största möjliga handlingsfrihet. Beträffande de skogsvårdande uppgifterna, där största möjliga hänsyn måste tagas till föreliggande lokala förhållanden vid ärendenas behandling, torde också enighet råda därom att avgörandena så långt ske kan böra träffas av de lokala organen. Då finansieringen av skogsvårdsstyrelserna i allt väsentligt sker med allmänna medel, synes det emellertid, icke minst med hänsyn till önskvärdheten att begränsa det allmännas utgifter, naturligt, att statsmakterna erhålla möj-

lighet att åtminstone i stort sett kontrollera användningen av de medel, som ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. I anslutning till vad riksräkenskapsverket föreslagit torde därför såsom villkor för erhållande av bidrag från förevarande anslag böra föreskrivas, att skogsvårdsstyrelse icke utan medgivande av Kungl. Maj:t får inrätta nya ordinarie eller icke-ordinarie befattningar, vilka äro avsedda att förenas med pension, eller återbesätta befattningar, vilka äro förenade med pension, eller höja de till innehavarna av sådana befattningar utgående löneförmåner. Vid medgivande av inrättande eller återbesättande av befattning torde Kungl. Maj:t jämväl böra fastställa de löneförmåner, som må utgå till befattningshavaren.

Med hänsyn till nödvändigheten av att i möjligaste mån begränsa statens utgifter kan jag icke tillstyrka, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföres med högre belopp än 700,000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en höjning med 100,000 kronor. Som skogsstyrelsen föreslagit torde av anslaget ett belopp av 20,000 kronor böra reserveras för att, efter närmare förslag av styrelsen, användas för gemensamma ändamål i den mån behov därav kan komma att uppstå. Till frågan om den ekonomiska ställningen för skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län återkommer jag i det följande.»

Liksom departementschefen anser utskottet, att ett ställningstagande till de av skogsstyrelsen framlagda förslagen rörande skogsvårdsstyrelsernas finansiering samt löne- och anställningsförhållanden för personalen vid dessa styrelser bör anstå tillsvidare.

Utskottet.

Utskottet finner i likhet med departementschefen det angeläget, att skogsvårdsstyrelserna vid utövandet av sin verksamhet lämnas största möjliga handlingsfrihet. Emellertid synes det jämväl utskottet naturligt, att statsmakterna erhålla möjlighet att åtminstone i stort sett kontrollera användningen av de medel, som ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Till vad som i sådant syfte föreslagits i propositionen vill utskottet därför giva sin anslutning.

Kungl. Maj:ts anslagsberäkning för ifrågavarande ändamål, innebärande en anslagsökning med 100,000 kronor, föranleder ingen utskottets erinran. Till frågan om de ekonomiska förhållandena hos skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län återkommer utskottet i det följande.

Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.

Anslaget till Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. är för budgetåret 1942/43 uppfört med 700,000 kronor. Beträffande föreskrifter angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren sid. 713.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att nu förevarande anslag måtte för nästa budgetår upptagas med ett beräknat belopp av 940,000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

För uppsikten över skogar under lappmarkslagen och lagen om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna samt över skyddsskogar och vissa svår-föryngrade skogar ha skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län äskat respektive 29,000, 500, 80,000, 632,700 och 344,500 kronor. Tillhoppa ha således för ifrågavarande ändamål begärts 1,086,700 kronor. Skogsstyrelsen har icke funnit skäl till erinran mot de av skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Gävleborgs och Jämtlands län framställda äskandena.

Beträffande det av skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län begärda statsanslaget å 632,700 kronor är det avsett att med detta täcka dels en till 93,200 kronor uppgående brist i en kassareserv, som av statsmakterna ställts till skogsvårdsstyrelsens förfogande, så att denna åter uppbringas till sitt ursprungliga belopp 150,000 kronor, dels ock de löpande utgifterna under nästa år. I och med att skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län övertog tillsynen över länets lappmarksskogar, utrustades styrelsen med statsmedel till ett belopp av 150,000 kronor att användas såsom rörelsekapital. Det ansågs nämligen icke skäligt eller lämpligt, att styrelsen skulle behöva ikläda sig låneförbindelse för ett behörigt fullgörande av de uppgifter, statsmakterna pålagt densamma. Vid olika tillfällen, då verksamheten tagit större omfattning än som förutsetts vid statberäkningarna, ha brister i detta rörelsekapital uppstått, vilka täckts genom särskild medelsanvisning. Skogsvårdsstyrelsens behov av för verksamhetens bestridande erforderliga tillgångar på rörelsekapital är alltjämt oförminskat, varför det torde vara påkallat att kassareserven nu utfylles till sitt ursprungliga belopp, 150,000 kronor. Skogsstyrelsen anser sig därför icke böra föreslå någon reduktion av skogsvårdsstyrelsens medelsäskande i denna del utan tillstyrker att ett belopp av 93,000 kronor ställes till förfogande för ändamålet. Styrelsen vill emellertid understryka angelägenheten av att skogsvårdsstyrelsen i fortsättningen allvarligt bemödar sig om att icke för driftsändamål konsumera till rörelsekapitalet hänförliga medel. Med hänsyn till karaktären av och ändamålet med de till de båda nordligaste skogsvårdsstyrelserna anvisade kassareserverna synes för övrigt enligt skogsstyrelsens mening kunna starkt ifrågasättas, huruvida ej bestämmelser böra meddelas som förhindra en förbrukning av dessa reservers kapital. Då emellertid förslag om en genomgripande ändring av det för närvarande tillämpade systemet i fråga om skogsvårdsstyrelsernas finansiering inom kort kommer att framläggas, torde några särskilda åtgärder rörande ifrågavarande anslagspost icke nu böra vidtagas. Såvitt skogsstyrelsen förstår borde det ej vara ogörligt att inom en något snävare anslagsram än den av skogsvårdsstyrelsen angivna upprätthålla en verksamhet, som kan anses efter förhållandena tillfyllest. Med hänsyn till den förordade särskilda medelstilldelningen för återförande av kassareserven till ursprunglig storlek synes det, att skogsvårdsstyrelsen bör erhålla en ganska tillfredsställande ekonomisk grund för sitt arbete under nästa år, därest ett belopp av samma storlek som anslagsbehovet under år 1942 eller 440,000 kronor ställes till förfogande för driftsändamål.

Vad angår det av skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län äskade statsbidraget synes detta kunna minskas från 344,500 kronor till 300,000 kronor.

Med hänsyn till anförda beräkningar anser skogsstyrelsen, att till ifrågavarande ändamål för nästa budgetår böra anvisas i runt tal 940,000 kronor.

Statskontoret har i sitt yttrande i huvudsak yttrat följande.

Vid olika tillfällen, då verksamheten tagit större omfattning än som förutsetts vid statberäkningarna, ha förekommit brister i rörelsekapitalet hos

skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län. I likhet med skogsstyrelsen måste statskontoret ifrågasätta, huruvida icke bestämmelser böra meddelas, som förhindra en förbrukning av skogsvårdsstyrelsernas reservkapital. Statskontoret förutsätter, att detta spörsmål kommer under omprövning i samband med utredningen av frågan om skogsvårdsstyrelsernas finansiering. I nuvarande läge och i betraktande av att nämnda styrelse vid upprepade tillfällen förbrukat sitt rörelsekapital, anser statskontoret, att medel till bristens täckande nu ånyo böra ställas till skogsvårdsstyrelsens förfogande endast under förutsättning, att garantier skapas mot ett upprepande av att dylika medel konsumeras för driftsändamål. Vad i övrigt angår det begärda anslagsbeloppet måste statskontoret framhålla angelägenheten av att här avsedda verksamhet under nuvarande förhållanden såvitt möjligt uppehålls inom ramen av nu utgående anslagsbelopp. Ämbetsverket vill för sin del förordna, att anslaget för budgetåret 1943/44 uppföres med oförändrat belopp, 700,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet yttrat följande:

»Ehuru jag finner det i hög grad anmärkningsvärt, att skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län för bestridande av löpande utgifter av tillgängligt rörelsekapital förbrukat icke mindre än 93,000 kronor, anser jag mig dock icke kunna underlåta att förordna, att medel nu anvisas för utfyllnad av skogsvårdsstyrelsens kassareserv till dess ursprungliga belopp, 150,000 kronor. En dylik medelsanvisning torde emellertid endast böra ske under den av statskontoret angivna förutsättningen, att garantier skapas mot ett upprepande av att dylika medel förbrukas för driftsändamål. Det bör ankomma på skogsstyrelsen att därutinnan meddela erforderliga föreskrifter samt att vaka över dessas efterlevnad. Med hänsyn till det läge vari skogsvårdsstyrelsens i Västerbottens län ekonomi kommit anser jag nödvändigt, att skogsstyrelsen verkställer undersökning rörande skogsvårdsstyrelsens organisation och personalbehov samt snarast till Kungl. Maj:t inkommer med förslag till de åtgärder styrelsen finner påkallade.

De med ifrågavarande anslag i övrigt avsedda ändamålen synas under nästa budgetår böra tillfredsställande kunna tillgodoses inom en kostnadsram av 700,000 kronor. Med hänsyn till den av mig tillstyrkta särskilda anvisningen till skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län torde anslaget alltså böra upptagas med 800,000 kronor.»

Vad beträffar de ekonomiska förhållandena hos skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län finner utskottet anledning att påtala det anmärkningsvärda uti att sagda styrelse för bestridande av löpande utgifter av tillgängligt rörelsekapital förbrukat icke mindre än 93,000 kronor. Även om utskottet icke skäligen kan motsätta sig departementschefens förslag, att medel nu anvisas för utfyllnad av skogsvårdsstyrelsens kassareserv till dess ursprungliga belopp, 150,000 kronor, förutsätter dock utskottet, att garantier skapas mot ett upprepande av att dylika medel förbrukas för driftsändamål. De åtgärder i sådant syfte från skogsstyrelsens sida, som departementschefen föreslagit, synas utskottet vara påkallade.

Utskottet.

Med hänsyn till den tillstyrkta särskilda anvisningen till skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län biträder utskottet departementschefens förslag om höjning av ifrågavarande anslag med i runt tal 100,000 kronor.

Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.

Enligt lagen den 30 juni 1942 (nr 493) om avverkningsskyldighet, vilken lag från och med den 1 juli 1942 ersatt den hittills i ämnet gällande lagen den 12 april 1940 (nr 199) om skyldighet att avverka ved till avsalu, har skogsvårdsstyrelse att biträda kristidsstyrelse vid bestämmandet av den ägare av skogsmark eller innehavare av avverkningsrätt åliggande skyldigheten att till avsalu avverka ved eller virke av annat slag. Därjämte åligger det skogsvårdsstyrelse att i händelse av tvångsavverkning utsyna den för avverkning bestämda myckenheten eller, om så finnes vara tillräckligt, anvisa den trakt, därå avverkningen skall ske. Till ersättningar för detta biträde anvisades under elfte huvudtiteln för vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42 ett förslagsanslag av 150,000 kronor samt för budgetåret 1942/43 ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

I skrivelsen den 10 oktober 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt att förevarande anslag för budgetåret 1943/44 måtte uppföras med oförändrat belopp av 200,000 kronor.

I sin skrivelse den 3 mars 1943 har *skogsstyrelsen* föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 300,000 kronor.

Av det av skogsstyrelsen för budgetåret 1943/44 äskade beloppet, 300,000 kronor, avses 100,000 kronor skola användas till understödjande av kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ.

Departementschefen har i förevarande ämne anfört följande:

»Vad till en början angår medelsbehovet för skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid avverkningslagens tillämpning under innevarande budgetår synes av skogsstyrelsens framställning framgå, att det å riksstaten upptagna anslagsbeloppet icke kommer att bliva tillräckligt för att täcka kostnaderna för ändamålet under budgetåret. Enär anslaget är av förslagsanslags natur föreligger emellertid intet hinder mot att detsamma överskrides, därest Kungl. Maj:t så prövar erforderligt.

Såsom föredragande statsrådet anfört vid framläggande av propositionen nr 192 till årets riksdag angående statliga åtgärder för tryggande av vedproduktionen m. m. kommer skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid avverkningarnas planläggning och fördelning, vilket torde förutsätta en noggrann kännedom om de skogliga betingelserna å de skilda fastigheterna, att under kommande budgetår behöva tagas i anspråk i ökad omfattning. För att skogsvårdsstyrelserna skola kunna fylla dessa uppgifter torde ökade medel från statens sida böra ställas till förfogande. Att uppdraga några bestämda gränser mellan skogsvårdsstyrelsernas ordinarie verksamhet och de av krisen föranledda ökade arbetsuppgifterna torde mången gång erbjuda betydande svårigheter. Med hänsyn härtill synes även det för skogsvårdsstyrelsernas extra utgifter i anledning av krisåtgärderna avsedda anslaget böra uppföras under

nionde huvudtiteln. Mot skogsstyrelsens beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har jag icke något att erinra. Hinder bör givetvis icke möta att från dessa medel bestrida kostnader, som härleda sig från åtgärder som före ingången av budgetåret 1943/44 vidtagits för avverkningarna under nämnda år.

Som skogsstyrelsen erinrat, kunna avsevärda vedkvantiteter utvinnas genom kalavverkning av skogsbestånd med otillfredsställande slutenhet och utvecklingsmöjligheter. En sådan kalhuggning kan även vara önskvärd ur skogsvårdssynpunkt under förutsättning likväl att erforderliga kulturåtgärder bliva utförda. Enligt gällande bestämmelser om statsbidrag från statens skogsodlingsanslag kan statsbidrag för skogsodling erhållas beträffande bland annat vanhävdad skogsmark, där skogsbeståndet är av synnerligen otillfredsställande slutenhet och tillika i väsentlig mån saknar utvecklingsmöjligheter. En förutsättning för statsbidrag är emellertid att avsättningsvärdet av det virke, som bör avverkas för att åstadkomma nöjaktig föryngring, understiger kostnaden för föryngringsåtgärderna. Statsbidrag kan beviljas med högst 50 procent av godkända kostnader. Med nuvarande höga ved- och virkespriser saknas ofta förutsättningen för erhållande av skogsodlingsbidrag. Avsättningsvärdet överstiger nämligen ej sällan reproduktionskostnaderna. Till följd härav ha skogsägarna i många fall icke frivilligt velat gå med på kalavverkning. Såsom föredragande statsrådet anförte vid framläggande av förenämnda proposition nr 192, bör därför skogsägarnas medverkan till kalhuggning uppmuntras. Detta torde kunna ske genom att statsbidrag till kulturåtgärder efter kalavverkning må utgå oavsett det avverkade virkets avsättningsvärde. En förutsättning för att erhålla sådant odlingsbidrag bör dock vara, att kalavverkningen utföres i syfte att fullgöra fastigheten åliggande produktionsplikt. I likhet med skogsstyrelsen finner jag det angeläget, att medel ställas till förfogande för ifrågavarande, av rådande utomordentliga förhållanden betingade särskilda odlingsbidrag. Kostnaderna härför torde i enlighet med skogsstyrelsens beräkning kunna uppskattas till 100,000 kronor.

Med hänsyn till vikten av att erforderliga medel finnas tillgängliga för tryggande av skogsvårdsstyrelsernas medverkan ifråga om bränsleförsörjningen bör anslaget för här avsedda ändamål liksom hittills få karaktären av förslagsanslag. Detsamma torde böra uppföras med det av skogsstyrelsen angivna beloppet 300,000 kronor. Från anslaget, vilket bör benämnas Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m., bör ett belopp av högst 100,000 kronor få användas i enlighet med av mig förut angivna grunder till understödjande av kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ. Sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.»

Under förevarande rubrik äskas dels oförändrat 200,000 kronor till ersättning åt skogsvårdsstyrelserna för deras biträde vid vissa virkesavverk-

Utskottet.

ningar och dels 100,000 kronor till understödjande av kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ. I förstnämnda del innebär anslagsäskandet jämväl, att medlen skola anvisas under nionde huvudtiteln i stället för såsom hittills under elfte huvudtiteln. Av departementschefen härför anförda skäl synas utskottet böra godtagas. De jämkningar i gällande bestämmelser för erhållande av skogsodlingsbidrag, som departementschefen förordat för att uppmuntra kalhuggning av skogsbestånd med otillfredsställande slutenhet och utvecklingsmöjligheter, tillstyrkas av utskottet med hänsyn särskilt till möjligheten att därigenom underlätta anskaffningen av ökade kvantiteter ved. Anslagsberäkningarna för ifrågakvarande båda ändamål föranleda icke någon erinran från utskottets sida.

Hemställan.

Utskottet. Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till förevarande proposition och med avslag å motionen I: 304,

1) för skogsstyrelsen fastställa följande

Personalförteckning.

Tjänsteman å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	C 10

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

Befattning	Lönegrad
1 byråchef	Eo 30
1 byrådirektör	Eo 26
1 byråinspektör	Eo 24;

2) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, förslagsvis	kronor	17,000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	»	18,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	61,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	11,000

Summa kronor 107,000;

3) för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 107,000 kronor;*

b) till *Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 40,000 kronor;*

c) till *Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande ett anslag av 700,000 kronor;*

d) till *Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 800,000 kronor;*

e) till *Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. ett förslagsanslag av 300,000 kronor.*

Stockholm den 10 juni 1943.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 55.

Reservationer:

1) av herrar *Gabrielsson, Jacob Hansson, friherre Beck-Friis, Näslund, Anderberg och Svedberg*, vilka ansett, att utskottets utlåtande beträffande *Skogsstyrelsen: Avlöningar* bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar — — — (lika med utskottet) — — — vara erforderlig. När utskottet intagit denna ståndpunkt, har emellertid utskottet utgått ifrån att förnyade krav på ytterligare utökning av styrelsens personal icke skola behöva ifrågakomma, så länge någon väsentlig förändring i arbetsuppgifterna icke påvisats. Utskottet tillstyrker — — — (lika med utskottet) — — — 36,000 kronor.»

2) av herr *Näslund* med avseende på utskottets utlåtande under rubriken *Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.*

3) av herr *Svensson* i Ljungskile, vilken ansett, att utskottets utlåtande i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

(Skogsstyrelsen: Avlöningar.)

»Utskottet delar departementschefens uppfattning att, innan ytterligare erfarenhet vunnits rörande arbetsuppgifterna inom skogsstyrelsen, återhållsamhet bör iakttagas med avseende på inrättandet av nya tjänster hos styrelsen. Någon förändring av de arbetsuppgifter, som beräknades vid styrelsens inrättande år 1941, synes icke ha påvisats. Visserligen kan styrelsens arbetsbelastning ha påverkats av vissa tillkomna utredningsuppdrag, men detta förhållande synes utskottet icke böra tillmätas vikt i detta sammanhang, eftersom därav eventuellt ökat behov av arbetskraft torde böra tillgodoses i annan ordning. I nuvarande läge finner sålunda utskottet i likhet med vad som anförts i den föreliggande motionen anledning saknas att tillstyrka förstärkning av styrelsens arbetskrafter. Emellertid vill utskottet icke motsätta sig, att skogsväggkonsulentens arvode, vilket nu utgår från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, upptages på styrelsens avlöningsstat. I anledning av förslaget att sekreteraren hos styrelsen i fortsättningen skall benämnas byrådirektör har inom utskottet uttalats viss tveksamhet angående lämpligheten härav, men utskottet har likväl icke ansett sig böra avstyrka denna omändring. Liksom departementschefen finner utskottet icke tillräcklig anledning föreligga att upptaga ett särskilt arvode åt överdirektörens ställföreträdare.

Vad utskottet anfört föranleder vissa jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag till personalförteckning och avlöningsstat för styrelsen. Den nu gällande personalförteckningen torde kunna bibehållas oförändrad och ny personalförteckning sålunda icke behöva fastställas av riksdagen. I avlöningsstaten torde anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra minskas med de belopp, som beräknats för inrättande av en byråinspektörs-, en amanuens- och en skrivbiträdestjänst samt för höjning av beloppet för tillfällig arbetskraft, eller med $(8,000 + 5,600 + 2,400 + 5,000 =)$ 21,000 kronor till 40,000 kronor. Posten rörligt tillägg torde kunna nedbringas med 3,000 kronor till 8,000 kronor. Övriga poster i den av Kungl. Maj:t uppgjorda avlöningsstaten påverkas icke av utskottets ändringsförslag. Till avlöningar vid styrelsen under nästa budgetår skulle sålunda behöva anvisas ett anslag av 83,000 kronor.»

(Skogsstyrelsen: Omkostnader.)

»I anslutning till vad utskottet anfört beträffande skogsstyrelsens personaluppsättning torde vissa jämkningar böra vidtagas i omkostnadsstaten enligt Kungl. Maj:ts förslag, dock icke fullt i den omfattning som påyrkats i den föreliggande motionen. Beaktas bör nämligen att överflyttningen till styrelsen av skogsväggkonsulenten torde medföra ökad belastning av anslagen till såväl resekostnader som expenser. Emellertid torde posten reseersättningar kunna minskas med 5,000 kronor till 10,000 kronor och delposten övriga expenser med 2,000 kronor till 5,500 kronor. Då Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar i övrigt rörande omkostnadsstat för styrelsen icke föranleda någon utskottets erinran, torde anslaget i fråga böra beräknas till 33,000 kronor.»

(Hemställan.)

»Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av förevarande proposition och motionen I: 304,

1) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	kronor	17,000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t <i>förslagsvis</i>	»	18,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	40,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	8,000
Summa kronor		83,000;

2) för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag* av 83,000 kronor;

b) till *Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag* av 33,000 kronor;

c) till *Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande* ett anslag av 700,000 kronor;

d) till *Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.* ett anslag av 800,000 kronor;

e) till *Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.* ett förslagsanslag av 300,000 kronor.»